

Ολη η φρίκη του πολέμου στο Βιετνάμ σε μια ασπρόμαυρη φωτογραφία. 8 Ιουνίου 1972: Η 9χρονη Κιμ Πουκ τρέχει στο δρόμο γυμνή μαζί με άλλα παιδιά, κλαίγοντας και ουρλιάζοντας: «Είναι καυτό, είναι καυτό». Τα εκτεταμένα εγκαύματα στο σώμα της μικρής Βιετναμέζας μαρτυρούν τον όλεθρο που έσπειραν οι αμερικανικές βόμβες ναπάλμ στο χωριό της - και όχι μόνο.

«Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΒΙΕΤΝΑΜ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

50 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ
ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ
ΤΩΝ ΗΠΑ,
ΠΟΥ ΚΑΤΕΛΗΞΕ
ΣΕ ΒΑΤΕΡΛΩ,
ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΙ ΠΗΓΕ
ΣΤΡΑΒΑ ΑΚΟΜΑ
ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ...

Τέτοιες ημέρες, το 1964, οι ΗΠΑ έμπαιναν σε μία πολεμική περιπέτεια που επρόκειτο να κρατήσει σχεδόν μια δεκαετία και να κοστίσει δισεκατομμύρια δολάρια και τις ζωές δεκάδων χιλιάδων στρατιωτών.

Τυπικά ο πόλεμος του Βιετνάμ ξεκίνησε για τις ΗΠΑ τον Αύγουστο του 1964, επί προεδρίας **Λίντον Τζόνσον**, με ένα στημένο -κατά κάποιον τρόπο- επεισόδιο στον Κόλπο Τόνκιν, ανοιχτά των ακτών του Βόρειου Βιετνάμ. Στην ουσία, όμως, ο πόλεμος είχε ξεκινήσει στα τέλη του 1961, όταν ο **Τζον Φ. Κένεντι** έστειλε τους πρώτους 16.000 Αμερικανούς στρατιώτες στο Νότιο Βιετνάμ για να οργανώσουν και να βοηθήσουν την κυβέρνησή του να αντιμετωπίσει τους Βιετκόνγκ που με την τακτική του ανταρτοπόλεμου επέφεραν πλήγματα στο ηθικό του στρατού και δημιουργούσαν φιλοεπαναστατικό κλίμα στο Νότιο της ασιατικής χώρας.

Ο Κένεντι έμελλε να είναι ο Αμερικανός πρόεδρος στον οποίο η Ιστορία χρέωσε τον πόλεμο του Βιετνάμ, αν και ο ίδιος κληρονόμησε

σε την «καυτή πατάτα» της κρίσης από τον **Ντουάιτ Αϊζενχάουερ** και σε όλη τη θητεία του μέχρι τη δολοφονία του ήθελε να αποφύγει εκτεταμένη εμπλοκή των ΗΠΑ. Τον Οκτώβριο του 1963, μάλιστα, είχε ανακοινώσει ότι το πρόγραμμα εκπαίδευσης στο οποίο συμμετείχαν οι 16.000 Αμερικανοί στρατιώτες θα ολοκληρωνόταν το 1965 και ότι από τον Δεκέμβριο του 1963 θα ξεκινούσε η αποχώρησή τους.

Μια σειρά από κακές επιλογές, λάθος εκτιμήσεις και διαφορετικές απόψεις στα υψηλά κλιμάκια της κυβέρνησης οδήγησαν στο μοιραίο, όπως αποδείχθηκε, λάθος να γίνει πραξικόπημα στο Νότιο Βιετνάμ, το οποίο τελικά θα οδηγούσε στο χάος, στην επέλαση των Βιετκόνγκ και την εμπλοκή των ΗΠΑ τον Αύγουστο του 1964.

Το 1954, έπειτα από την επικράτηση των κομμουνιστών του **Χο Τσι Μινχ** και την εκδίωξη των Γάλλων από τη χώρα της Απω Ανατολής, ο Αϊζενχάουερ είχε επιλέξει να μην εμπλακεί στη Χερσόνησο της Ινδοκίνας. Το Βιετνάμ είχε χωριστεί στα δύο, με το Βόρειο να ακολουθεί το «δρόμο του Σοσιαλισμού» και το Νότιο, ελεύθερο μεν, να παραμένει όμως δεμένο στο άρμα της αποικιοκρατίας. Ο Αϊζενχάουερ είχε προειδοποιήσει

τον Κένεντι να αποφύγει μια μονομερή εμπλοκή. Ποτέ δεν θα μάθουμε αν τελικά θα είχε αποφύγει και αυτός την εμπλοκή.

Το πώς οι ΗΠΑ έφτασαν στα γεγονότα του Κόλπου Τόνκιν και τελικά στον πόλεμο μοιάζει με κατασκοπικό μυθιστόρημα. Ο τότε υπουργός Αμυνας, **Ρόμπερτ ΜακΝαμάρα**, στο βιβλίο του «Μια αναδρομή», που εκδόθηκε το 1995, δίνει την εικόνα που επικρατούσε στον Λευκό Οίκο όλο αυτό το διάστημα και κάνοντας την αυτοκριτική του καταλήγει στο συμπέρασμα: «Η επιχείρηση Βιετνάμ ήταν ένα λάθος».

Πίεση από τους Βιετκόνγκ

Το φθινόπωρο του 1961 οι επιθέσεις των Βιετκόνγκ είχαν αυξηθεί σε βαθμό που δημιουργούσαν πλέον σοβαρά προβλήματα στη φιλοαμερικανική κυβέρνηση του **Νγκο Ντιν Ντιέμ**. Στις αρχές του 1962 οι επιτελάρχες παρέδωσαν στον ΜακΝαμάρα ένα μνημόνιο, το οποίο ανέφερε ότι ο αμερικανικός στρατός είναι έτοιμος και μπορεί ν' αποτρέψει την πτώση του Βιετνάμ στα χέρια των κομμουνιστών. Του ζήτησαν μάλιστα να το παραδώσει στον Κένεντι, όπως και έκανε. Ο πρόεδρος, όμως, απέρριψε την πρόταση λέγοντας ότι θα ήθελε περισσότερες πληροφορίες για

το πώς εξελίσσεται το πρόγραμμα εκπαίδευσης που ακολουθούσε η περιορισμένη αμερικανική δύναμη στο Νότιο Βιετνάμ.

Ο ΜακΝαμάρα υποστήριζε τότε με αναφορές του ότι η νίκη κατά των Βιετκόνγκ εξαρτάται περισσότερο από πολιτικές πράξεις και οικονομικά προγράμματα παρά από στρατιωτική δράση. Η οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση θα ήταν αυτή που θα απέτρεπε τη δημιουργία πρόσφορου εδάφους για τους κομμουνιστές στο Νότιο Βιετνάμ. Η ενημέρωση που είχε ο Λευκός Οίκος ήταν ότι παρά τη δράση των Βιετκόνγκ η νοτιοβιετναμέζικη κυβέρνηση αντιστέκεται και κερδίζει έδαφος.

Στις αρχές του 1963, όμως, συνέβη ένα γεγονός που ανέτρεψε την εικόνα που είχαν οι Αμερικανοί. Βουδιστές μοναχοί ξεσηκώθηκαν κατά του Ντιέμ λόγω της νομοθεσίας που περιορίζε τις θρησκευτικές ελευθερίες. Η κυβέρνηση αντέδρασε βίαια και η απάντηση των μοναχών ήταν ακόμη πιο δυναμική. Είναι χαρακτηριστικές οι φωτογραφίες από εκείνη την εποχή με μοναχούς βουδιστές να αυτοπυρπολούνται στο κέντρο της Σαϊγκόν. Η εξέλιξη αυτή ήταν ένα απότομο ζύγνημα για την Ουάσιγκτον, που μέχρι εκείνη τη στιγμή πίστευε ότι ο